

การสำรวจภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ฤดูกาลผลิตปี 2561/62

สมาคมที่เกี่ยวข้องกับการค้ามันสำปะหลัง ทั้ง 4 สมาคม ประกอบด้วย สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย สมาคมโรงงานผลิตมันสำปะหลังไทย สมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสมาคมแปงมันสำปะหลังไทย ร่วมกับ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการสำรวจภาวะการ

ผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ฤดูกาลผลิตปี 2561/62 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ดำเนินการสำรวจฯ ระหว่างวันที่ 9-15 กันยายน 2561
2. พื้นที่สำรวจประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลัง รวม 50 จังหวัด
3. คณะสำรวจฯ ได้ประเมินผลการสำรวจภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ฤดูกาลผลิตปี 2561/62 สรุปผลการสำรวจได้ดังนี้

3.1 ดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของมันสำปะหลังไม่พบการระบาดของศัตรูพืช คาดว่าจะมีพื้นที่เก็บเกี่ยวรวมทั้งสิ้นประมาณ 8.405 ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 3.566 ตัน และผลผลิตรวมประมาณ 29.975 ล้านตัน

3.2 เมื่อเปรียบเทียบปริมาณผลผลิตปี 2560/61 ซึ่งมีพื้นที่เก็บเกี่ยว 8.025 ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3.474 ตันและผลผลิตรวม 27.875 ล้านตัน พื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.73 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.65 และผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.53

4. สถานการณ์การผลิต

พื้นที่เก็บเกี่ยว คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับฤดูกาลผลิตปี 2560/61 เนื่องจากราคามันสำปะหลังจูงใจทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกมันสำปะหลังแทนพื้นที่อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ว่างเปล่าและยางพารา

ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับฤดูกาลผลิตปี 2560/61 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่ของประเทศ มีสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของต้นมันสำปะหลังประกอบกับราคามันสำปะหลังจูงใจให้เกษตรกรดูแลรักษาแปลงเพาะปลูก จึงคาดว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และผลผลิตรวมจะเพิ่มมากขึ้น

ปัญหา

- จากการระบาดของโรคไ보ต่างมันสำปะหลังในประเทศเวียดนาม และกัมพูชาที่มีพื้นที่การระบาดติดตะเข็บชายแดนของประเทศไทย ทำให้ไทยต้องเผชิญต่อภาวะเสี่ยงการเกิดโรคดังกล่าว ซึ่งจะสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่ออุตสาหกรรมมันสำปะหลังของไทยทั้งระบบ

- ราคามันสำปะหลังที่เพิ่มสูงขึ้นในปีนี้ ทำให้เกษตรกรบางส่วนเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนครบอายุส่งผลให้ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตลดลง ทำให้ต้นทุนที่ได้ไม่สมบูรณ์ อ่อนแอ สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาดได้ง่าย

มันสำปะหลัง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเมื่อพบโรค เพื่อให้สามารถป้องกันและยับยั้งการระบาดของโรคได้อย่างทันท่วงที และเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาของไทย ดังเช่นการแก้ไขปัญหาเพลี้ยแป้งสีชมพูที่ได้รับการยอมรับและชื่นชมจากทั่วโลก

ข้อเสนอแนะ

- ภาครัฐและเอกชน ควรร่วมมือกันยกระดับการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและเตรียมการรองรับการระบาดของโรคไ보ต่างมันสำปะหลัง ทั้งในส่วนของการสร้างการรับรู้และตระหนักถึงความรุนแรงของโรค การเฝ้าระวังและหมั่นตรวจแปลงเพาะปลูก

- ภาครัฐและเอกชน ควรประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ครบอายุ เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาด และทำให้ท่อนพันธุ์ที่ได้มีความสมบูรณ์แข็งแรง

เปรียบเทียบเนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตต่อไร่ ผลผลิตรวม รายจังหวัด ปี 2560/61 กับปี 2561/62 จากการเก็บข้อมูลของคณะสำรวจฯ ระหว่างวันที่ 9 - 15 กันยายน 2561

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (ตัน)			ผลผลิตรวม (ตัน)		
	ปี 2560/61	ปี 2561/62	% เพิ่ม/ลด	ปี 2560/61	ปี 2561/62	% เพิ่ม/ลด	ปี 2560/61	ปี 2561/62	% เพิ่ม/ลด
รวมทั้งประเทศ	8,025,131	8,404,953	4.73	3.474	3.566	2.65	27,875,464	29,974,636	7.53
เหนือ	1,834,171	1,902,781	3.74	3.349	3.453	3.11	6,143,192	6,569,551	6.94
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4,309,012	4,559,012	5.80	3.555	3.650	2.67	15,319,156	16,639,978	8.62
กลาง	1,881,948	1,943,160	3.25	3.408	3.481	2.14	6,413,116	6,765,107	5.49
เชิงชาย	59,650	61,275	2.72	3.161	3.328	5.28	188,558	203,923	8.15
พะเยา	12,961	13,653	5.34	3.177	3.350	5.45	41,180	45,738	11.07
ลำปาง	31,607	34,237	8.32	3.269	3.541	8.31	103,330	121,233	17.33
ลำพูน	3,092	2,742	-11.32	3.151	3.255	3.30	9,743	8,925	-8.40
เชียงใหม่	1,572	1,647	4.77	3.179	3.249	2.20	4,997	5,351	7.08
ตาก	140,881	148,285	5.26	3.480	3.648	4.83	490,308	540,944	10.33
กำแพงเพชร	607,837	635,615	4.57	3.502	3.630	3.66	2,128,744	2,307,282	8.39
สุโขทัย	88,082	94,488	7.27	2.954	3.007	1.79	260,186	284,125	9.20
แพร่	22,168	21,998	-0.77	3.060	3.169	3.56	67,826	69,712	2.78
น่าน	3,756	3,906	3.99	3.024	3.272	8.20	11,359	12,780	12.51
อุดรดิตถ์	26,469	26,825	1.34	3.174	3.275	3.18	84,023	87,852	4.56
พิษณุโลก	153,050	156,133	2.01	3.095	3.195	3.23	473,697	498,845	5.31
พิจิตร	20,333	20,120	-1.05	3.077	3.074	-0.10	62,555	61,849	-1.13
นครสวรรค์	324,824	327,341	0.77	3.251	3.239	-0.37	1,056,014	1,060,257	0.40
อุทัยธานี	144,860	152,085	4.99	3.416	3.458	1.23	494,866	525,910	6.27
เพชรบูรณ์	193,030	202,431	4.87	3.449	3.630	5.25	665,806	734,825	10.37
เลย	292,061	295,443	1.16	3.435	3.550	3.35	1,003,373	1,048,823	4.53
หนองบัวลำภู	53,594	55,916	4.33	3.552	3.600	1.35	190,380	201,298	5.73
อุดรธานี	202,914	218,786	7.82	3.710	3.810	2.70	752,843	833,575	10.72
หนองคาย	13,226	13,832	4.58	3.140	3.273	4.24	41,527	45,272	9.02
บึงกาฬ	7,526	8,265	9.82	2.823	2.876	1.88	21,244	23,770	11.89

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (ตัน)			ผลผลิตรวม (ตัน)		
	ปี 2560/61	ปี 2561/62	% เพิ่ม/ลด	ปี 2560/61	ปี 2561/62	% เพิ่ม/ลด	ปี 2560/61	ปี 2561/62	% เพิ่ม/ลด
สกลนคร	102,233	103,948	1.68	3.045	3.066	0.69	311,275	318,705	2.39
นครพนม	25,646	27,025	5.38	3.255	3.295	1.23	83,480	89,047	6.67
มุกดาหาร	128,956	129,488	0.41	3.568	3.561	-0.20	460,169	461,107	0.20
ยโสธร	84,259	90,110	6.94	3.645	3.589	-1.54	307,160	323,405	5.29
อำนาจเจริญ	87,995	92,865	5.53	3.548	3.551	0.08	312,177	329,764	5.63
อุบลราชธานี	422,966	447,850	5.88	3.490	3.539	1.40	1,476,029	1,584,941	7.38
ศรีสะเกษ	134,985	139,179	3.11	3.553	3.657	2.93	479,536	508,978	6.14
สุรินทร์	95,031	100,959	6.24	3.747	3.794	1.25	356,093	383,038	7.57
บุรีรัมย์	222,369	244,118	9.78	3.980	4.122	3.57	885,092	1,006,254	13.69
มหาสารคาม	119,852	123,827	3.32	3.151	3.271	3.81	377,671	405,038	7.25
ร้อยเอ็ด	48,708	51,061	4.83	3.231	3.286	1.70	157,376	167,786	6.61
กาฬสินธุ์	208,236	218,962	5.15	3.558	3.698	3.93	740,942	809,721	9.28
ขอนแก่น	196,449	209,411	6.60	3.440	3.497	1.66	675,798	732,310	8.36
ชัยภูมิ	508,043	541,261	6.54	3.366	3.481	3.42	1,710,258	1,884,130	10.17
นครราชสีมา	1,353,965	1,446,706	6.85	3.676	3.790	3.10	4,976,733	5,483,016	10.17
สระบุรี	43,499	46,069	5.91	3.160	3.241	2.56	137,459	149,310	8.62
ลพบุรี	262,560	283,631	8.03	3.309	3.434	3.78	868,689	973,989	12.12
ชัยนาท	75,672	82,137	8.54	3.012	3.202	6.31	227,910	263,003	15.40
สุพรรณบุรี	33,255	36,479	9.69	3.198	3.287	2.78	106,362	119,906	12.73
ปราจีนบุรี	110,732	114,376	3.29	3.473	3.558	2.45	384,567	406,950	5.82
ฉะเชิงเทรา	211,901	218,506	3.12	3.319	3.399	2.41	703,357	742,702	5.59
สระแก้ว	304,851	294,644	-3.35	3.457	3.473	0.46	1,053,844	1,023,299	-2.90
จันทบุรี	110,216	94,867	-13.93	3.359	3.416	1.70	370,229	324,066	-12.47
ระยอง	33,283	33,513	0.69	4.268	4.333	1.52	142,060	145,212	2.22
ชลบุรี	144,838	147,607	1.91	4.068	4.170	2.51	589,241	615,521	4.46
กาญจนบุรี	471,912	506,225	7.27	3.326	3.396	2.10	1,569,702	1,719,140	9.52
ราชบุรี	76,828	82,645	7.57	3.280	3.315	1.07	251,964	273,968	8.73
เพชรบุรี	1,459	1,499	2.74	3.119	3.164	1.44	4,550	4,743	4.24
ประจวบคีรีขันธ์	941	962	2.23	3.382	3.428	1.36	3,182	3,298	3.65

การสำรวจทบทวนภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ฤดูกาลผลิต ปี 2560/61

ราชอาณาจักรกัมพูชา - สปป.ลาว - สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

วันที่ 1 - 7 กรกฎาคม 2561

วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามสถานการณ์การผลิต การค้า และการระบาคของโรคใบด่างมันสำปะหลังในราชอาณาจักรกัมพูชา สปป.ลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ราชอาณาจักรกัมพูชา

- พื้นที่จังหวัดเสียมราฐ อลองเวง และอุดรมิชัย ซึ่งเป็นพื้นที่ติดต่อกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของไทย
 - จากการลงสำรวจพื้นที่แปลงเพาะปลูกมันสำปะหลัง และสอบถามข้อมูลในพื้นที่นี้พบการเกิดโรคใบด่างมันสำปะหลังประมาณ 10% ของพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ดี อายุต้นมันประมาณ 3 - 5 เดือน
 - ปัจจุบันราคาหัวมันสดที่ลานรับซื้ออยู่ที่ 2.50 - 2.80 บาท/กิโลกรัม โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการลานมันจะรวบรวมหัวมันสดเพื่อส่งออกไปเวียดนาม เนื่องจากเวียดนามซื้อหัวมันสดในราคาสูง ประมาณ 3.70 - 3.75 บาท/กิโลกรัม

- ปี 2561/62 คาดว่าพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น 10% ผลผลิตเฉลี่ย 30 ตัน/เฮกตาร์ เพิ่มขึ้น 20% ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้น 30%

- พื้นที่จังหวัดกำปงธม - กำปงจาม - กระแจะ - ตโงมมูม ซึ่งเป็นพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งติดต่อกับชายแดนภาคใต้ของประเทศเวียดนาม

- จากการลงสำรวจพื้นที่แปลงเพาะปลูกมันสำปะหลัง และสอบถามข้อมูล พบการติดโรคใบด่างมันสำปะหลังในพื้นที่ 50 - 60% พันธุ์มันกว่า 80% นำมาจากประเทศเวียดนาม

